

PEAMISTE RAHAKONTODE ERITINGIMUSED

Artikkel 1

Peamise rahakonto avamine ja haldamine

(1) Eesti Pank avab ja käitab iga osaleja kohta vähemalt üht peamist rahakontot, välja arvatud juhul, kui osaleja on kõrvalsüsteem, mis ei ole kõlblik keskne vastaspool ning mis kasutab ainult RTGSi või TIPS kõrvalsüsteemi arvelduskorda – sellisel juhul on peamise rahakonto kasutamine kõrvalsüsteemi otsustada.

(2) Euroopa Keskpanga suunises (EL) 2015/510 eurosüsteemi rahapoliitika raamistiku rakendamise kohta (EKP/2014/60) (ELT L 091, 2.4.2015, lk 3) sätestatud rahapoliitika operatsioonide ning nende operatsioonide ja muude Eesti Pangaga tehtavate operatsioonide intresside arveldamiseks määrab osaleja Eesti Pangas hoitava esmase peamise rahakonto.

(3) Lõike 2 kohaselt määratud esmast peamist rahakontot kasutatakse ka järgmistel eesmärkidel:

- a) lisa 1 artikli 12 kohasel tasustamisel, välja arvatud juhul, kui osaleja on selleks määranud teise osaleja TARGET-Eestis;
- b) asjakohastel juhtudel päevasisese laenu andmiseks;
- c) asjakohastel juhtudel üleöölaenu andmiseks nõuetele vastavatele kesksetele vastaspooltele keskse vastaspoole laenuvõimaluse kaudu.

(4) Esmase peamise rahakonto negatiivne jääk ei tohi olla väiksem kui krediidiliin, juhul kui krediidiliin on antud. Peamisel rahakontol, mis ei ole esmane peamine rahakonto, ei tohi olla negatiivset jääki.

Artikkel 2

Peamise rahakonto kaashaldamine

(1) Eesti Pank lubab peamise rahakonto omaniku taotlusel, et selle omaniku peamist rahakontot kaashaldab üks järgnevalt nimetatud üksustest:

- a) teine peamise rahakonto omanik TARGET-Eestis;
- b) teine peamise rahakonto omanik teises TARGETi osasüsteemis;
- c) Eesti Pank, kui see on Eesti Panga ülesannete täitmiseks vajalik ja Eesti Pank on kaashaldamisega nõustunud.

Kui peamise rahakonto omanikul on rohkem kui üks peamine rahakonto, võib iga peamist rahakontot kaashallata erinev kaashaldaja. Kaashaldajal on tema poolt kaashallatava peamise rahakonto suhtes samad õigused ja privileegid, mis tal on oma peamise rahakonto suhtes.

(2) Peamise rahakonto omanik esitab Eesti Pangale tõendid kaashaldaja nõustumise kohta selles rollis tegutseda. Nõustumise tõendamist ei nõuta, kui kaashaldaja on Eesti Pank.

(3) Kaashaldajana tegutsev peamise rahakonto omanik täidab kaashallatava peamise rahakonto omaniku kohustusi, mis tulenevad lisa 1 artikli 5 lõike 1 punktist a, artikli 10 lõikest 4 ning artikli 31 lõigetest 1 ja 1a.

(4) Kaashallatava peamise rahakonto omanik täidab kaashallatava peamise rahakonto suhtes osaleja kohustusi, mis tulenevad lisast 1 ja lisast 2. Kui peamise rahakonto omanikul ei ole otsest tehnilist ühendust TARGETiga, ei kohaldata lisa 1 artikli 5 lõike 1 punkti a, artikli 10 lõiget 4 ning artikli 31 lõikeid 1 ja 1a.

(5) Lisa 1 artiklit 7 kohaldatakse peamise rahakonto omaniku suhtes, kes määrab vastavalt käesolevale artiklile üksuse tegutsema peamise rahakonto omaniku peamise rahakonto kaashaldajana.

(6) Peamise rahakonto omanik teavitab viivitamata Eesti Panka, kui kaashaldaja lõpetab tegevuse või kui lõpetatakse peamise rahakonto omaniku ja kaashaldaja vaheline kaashaldamise kokkulepe.

Artikkel 3

Peamise rahakonto likviidsuse ülekandmise rühm

(1) Eesti Pank asutab peamise rahakonto omaniku taotlusel peamise rahakonto likviidsuse ülekandmise rühma, et võimaldada töödelda peamiselt rahakontolt peamisele rahakontole (*MCA-to-MCA*) likviidsuse ülekandmise korraldusi.

(2) Peamise rahakonto omaniku taotlusel lisab Eesti Pank ühe peamise rahakonto omaniku peamise rahakonto TARGET-Eestis või muus TARGETi osasüsteemis loodud peamise rahakonto likviidsuse ülekandmise rühma või kustutab selle sealt. Peamise rahakonto omanik teavitab enne sellise taotluse esitamist kõiki teisi kõnealusesse peamise rahakonto likviidsuse ülekandmise rühma kuuluvaid peamise rahakonto omanikke.

Artikkel 4

Peamise rahakonto kaudu töödeldavad tehingud

(1) TARGET-Eestis asuva peamise rahakonto kaudu peab töötleva järgmisi tehinguid:

a) keskpanga operatsioonid;

b) likviidsuse ülekandmise korraldused osaleja nimel Eesti Panga poolt avatud üleõhoiuste kontodele ja neilt kontodelt;

c) likviidsuse ülekandmise korraldused teisele samasse peamise rahakonto likviidsuse ülekandmise rühma kuuluvale peamisele rahakontole;

d) likviidsuse ülekandmise korraldused T2Si eriotstarbelisele rahakontole, TIPS eriotstarbelisele rahakontole või RTGSi eriotstarbelisele rahakontole või nende allkontole.

Artikkel 5

Likviidsuse ülekandmise korraldused

(1) Peamise rahakonto omanik võib esitada likviidsuse ülekandmise korraldusi ühena järgmistest:

a) kohe täidetav likviidsuse ülekandmise korraldus, mis on juhised viivitamatuks täitmiseks;

b) likviidsuse ülekandmise püsikorraldus, mis on juhised kindlaksmääratud summa korduvaks ülekandmiseks igal tööpäeval eelnevalt kindlaks määratud sündmuse korral.

Artikkel 6

Reeglipõhised likviidsuse ülekandmise korraldused

(1) Peamise rahakonto omanik võib määrata oma peamise rahakonto saldole alampiiri/või ülempiiri.

(2) Kehtestades ülempiiri ja valides reeglipõhise likviidsuse ülekandmise korralduse, annab peamise rahakonto omanik juhised, kui pärast maksejuhise arveldamist on ülempiir rikutud, Eesti Pangale korralduse täita reeglipõhine likviidsuse ülekandmise korraldus, millega krediteeritakse RTGSi eriotstarbelist rahakontot või teist peamist rahakontot samas peamise rahakonto likviidsuse ülekandmise rühmas, mille see peamise rahakonto omanik on määranud. Krediteeritav RTGSi eriotstarbeline rahakonto või peamine rahakonto võib olla TARGET-Eestis või muus TARGETi osasüsteemis.

(3) Kehtestades alampiiri ja valides reeglipõhise likviidsuse ülekandmise korralduse, käivitatakse juhised, kui pärast maksejuhise arveldamist on alampiir rikutud, reeglipõhine likviidsuse ülekandmise korraldus, millega debiteeritakse RTGSi eriotstarbelist rahakontot või teist peamist rahakontot samas peamise rahakonto likviidsuse ülekandmise rühmas, mille see peamise rahakonto omanik on määranud. Debiteeritav RTGSi eriotstarbeline rahakonto või peamine rahakonto võib olla TARGET-Eestis või muus TARGETi osasüsteemis. Debiteeritava RTGSi eriotstarbelise rahakonto või peamise rahakonto omanik peab andma loa oma konto sellisel viisil debiteerimiseks.

(4) Peamise rahakonto omanik võib lubada oma peamist rahakontot debiteerida juhised, kui rikutakse TARGET-Eestis või muus TARGETi osasüsteemis samasse likviidsuse ülekandmise rühma kuuluva ühe või mitme kindlaksmääratud RTGSi eriotstarbelise rahakonto või peamise rahakonto alampiiri. Lubades oma kontot debiteerida, annab peamise rahakonto omanik Eesti Pangale korralduse täita reeglipõhine likviidsuse ülekandmise korraldus, millega krediteeritakse ühte või mitut RTGSi eriotstarbelist rahakontot või peamist rahakontot iga kord, kui alampiiri rikutakse.

(5) Peamise rahakonto omanik võib lubada oma peamist rahakontot debiteerida juhised, kui lisa 3 artikli 1 lõigete 5 ja 6 kohaselt automaatselt likviidsuse ülekandmiseks määratud RTGSi eriotstarbelisel rahakontol ei ole piisavalt likviidsust, et arveldada väga kiireloomulisi maksejuhiseid, kõrvalsüsteemi ülekandekorraldusi või kiireloomulisi maksejuhiseid. Lubades oma kontot debiteerida, annab peamise rahakonto omanik

Eesti Pangale korralduse täita reeglipõhine likviidsuse ülekandmise korraldus, millega krediteeritakse tema RTGSi eriotstarbelist rahakontot.

Artikkel 7

Raha ülekandmise korralduste töötlemine

(1) Kui raha ülekandmise korraldus on vastu võetud, arveldatakse see viivitamata, tingimusel et maksja peamisel rahakontol on vaba likviidsust.

(2) Kui peamisel rahakontol ei ole arveldamiseks piisavalt vahendeid, kohaldatakse sõltuvalt raha ülekandmise korralduse liigist punktides a kuni e sätestatud asjakohast reeglit.

a) Maksejuhise peamisel rahakontol: juhise lükatakse tagasi, kui selle on algatanud Eesti Pank ja see tooks kaasa nii osaleja päevasise krediidiliini muutuse kui ka tema peamise rahakonto vastava debiteerimise või krediteerimise. Kõik muud juhised pannakse järjekorda.

b) Kohe täidetav likviidsuse ülekandmise korraldus: korraldus lükatakse tagasi ilma seda osaliselt arveldamata ega püüta seda rohkem arveldada.

c) Likviidsuse ülekandmise püsikorraldus: korraldus arveldatakse osaliselt ega püüta seda rohkem arveldada.

d) Reeglipõhine likviidsuse ülekandmise korraldus: korraldus arveldatakse osaliselt ega püüta seda rohkem arveldada.

e) Likviidsuse ülekandmise korraldus üleõhhoiuste kontole: korraldus lükatakse tagasi ilma seda osaliselt arveldamata ega püüta seda rohkem arveldada.

(3) Kõiki järjekorras olevaid raha ülekandmise korraldusi töödeldakse vastavalt lihtjärjekorra (FIFO) põhimõttele ilma prioriteetide seadmise või ümberjärjestamiseta.

(4) Tööpäeva lõpus järjekorras olevad raha ülekandmise korraldused lükatakse tagasi.

Artikkel 8

Likviidsuse reserveerimise korraldused

(1) Peamise rahakonto omanik võib anda Eesti Pangale korralduse reserveerida oma peamisel rahakontol kindlaksmääratud summa, et arveldada keskpanga operatsioone või likviidsuse ülekandmise korraldusi üleõhhoiuste kontodele, kasutades ühte järgmistest:

a) jooksev likviidsuse reserveerimise korraldus, mis täidetakse kohe TARGETi jooksva tööpäeva;

b) likviidsuse reserveerimise püsikorraldus, mis tuleb täita iga TARGETi tööpäeva alguses.

(2) Kui reserveerimata likviidsusest ei piisa jooksva likviidsuse reserveerimise korralduse või püsikorralduse täitmiseks, täidab Eesti Pank reserveerimise korralduse osaliselt. Eesti Pangale antakse korraldus täita kuni reserveeritava summa

saavutamiseni täiendavaid reserveerimise korraldusi. Ootel olevad reserveerimise korraldused lükatakse tööpäeva lõpus tagasi.

(3) Keskpanga operatsioonide arveldamiseks kasutatakse lõikes 1 sätestatu kohaselt reserveeritud likviidsust ja muud raha ülekandmise korraldused arveldatakse olemasoleva likviidsusega alles pärast reserveeritud summa mahaarvamist.

(4) Juhul, kui peamise rahakonto omaniku peamisel rahakontol ei ole piisavalt reserveerimata likviidsust, kasutab Eesti Pank olenemata lõikes 3 sätestatust peamise rahakonto omaniku päevasisese krediidiini vähendamiseks reserveeritud likviidsust.

Artikkel 9

Raha ülekandmise korralduste töötlemine osaleja TARGET-Eestis osalemise peatamisel või lõpetamisel

(1) Osaleja osalemise lõpetamisel TARGET-Eestis ei võta Eesti Pank sellelt osalejalt vastu uusi raha ülekandmise korraldusi. Järjekorras olevad raha ülekandmise korraldused, ladustatud raha ülekandmise korraldused või uued raha ülekandmise korraldused selle osaleja kasuks lükatakse tagasi.

(2) Kui osaleja osalemine TARGET-Eestis peatatakse muul alusel kui lisa 1 artikli 25 lõike 1 punktis a nimetatud, salvestab Eesti Pank kõik selle osaleja sissetulevad ja väljaminevad raha ülekandmise korraldused tema peamise rahakonto suhtes ning esitab need arveldamiseks alles pärast seda, kui peatatud osalusega osaleja keskpank on need selgesõnaliselt heaks kiitnud.

(3) Kui osaleja osalus TARGET-Eestis on peatatud lisa 1 artikli 25 lõike 1 punkti a alusel, töödeldakse selle osaleja peamiselt rahakontolt väljaminevaid raha ülekandmise korraldusi ainult tema esindaja (k.a pädeva asutuse või kohtu poolt määratud esindaja, näiteks osaleja pankrotihaldur) korraldusel või vastavalt pädeva asutuse või kohtu jõustunud otsusele, milles nähakse ette, kuidas raha ülekandmise korraldusi tuleb töödelda. Kõiki sissetulevaid raha ülekandmise korraldusi töödeldakse kooskõlas lõikega 2.

Artikkel 10

Päevasisese laenu saamise nõuetele vastavad üksused

(1) Eesti Pank annab päevasisest laenu ELis või EMPs asuvatele krediidasutustele, kes on eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide kõlblikud osapooled ning kellel on juurdepääs laenamise püsivõimalusele, sealhulgas ka juhul, kui sellised krediidasutused tegutsevad ELis või EMPs asutatud filiaali kaudu, k.a väljaspool EMPd asuvate krediidasutuste ELis või EMPs asuvad filiaalid, kui need filiaalid asuvad Eestis. Päevasisest laenu ei anta üksusele, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu Nõukogu või liikmesriikide poolt vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 65 lõike 1 punktile b, artiklile 75 või artiklile 215 kehtestatud piiravaid meetmeid, mille rakendamine on Eesti Panga hinnangul vastuolus TARGETi sujuva toimimisega.

(2) Eesti Pank võib anda päevasisest laenu ka järgmistele üksustele:

a) ELis või EMPs asuvad krediidasutused, kes ei ole eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide kõlblikud osapooled ja/või kellel ei ole juurdepääsu laenamise püsivõimalusele, sealhulgas ka juhul, kui nad tegutsevad ELis või EMPs asuva filiaali kaudu, sh väljaspool EMPd asuvate krediidasutuste ELis või EMPs asuvad filiaalid;

- b) liikmesriikide keskvalitsuste või piirkondlike valitsuste rahaturgudel tegutsevad rahandusasutused ja liikmesriikide avaliku sektori asutused, kellel on luba hoida klientide kontosid;
- c) ELis või EMPs asuvad investeerimisühingud, kui nad on sõlminud lepingu lõike 1 kohaselt päevasisesele laenule juurdepääsu omava osalejaga, et tagada vastava päeva lõpu võimaliku deebetpositsiooni katmine; ja
- d) punktiga a hõlmamata üksused, kes haldavad kõrvalsüsteemi ja tegutsevad selles pädevuses;

tingimusel et punktides a kuni d määratletud juhtudel asub päevasisest laenu saav üksus Eestis.

(3) Päevasisest laenu antakse ainult TARGETi tööpäevadel.

(4) Lõike 2 alapunktides a kuni d nimetatud üksustele suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) artikli 19 kohaselt antav päevasisene laen on piiratud vastava päevaga ning seda ei ole võimalik pikendada üleölaenuks.

(5) Eesti Pank võib anda nõuetele vastavatele kesksetele vastaspooltele juurdepääsu keskse vastaspoole laenuvõimalusele Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 139 lõike 2 punkti c kohaldamisalas koostoimes EKPSi põhikirja artiklitega 18 ja 42 ning suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) artikli 1 lõikega 1. Nõuetele vastavad kesksed vastaspoole peavad mis tahes ajal:

- a) olema saanud kesksete vastaspooltena tegevusloa kooskõlas kohaldatavate ELi või riigisiseste õigusaktidega;
- b) olema nõuetele vastavad üksused lõike 2 punkti d tähenduses;
- c) asuma euroalal;
- d) omama juurdepääsu päevasisesele laenule;
- e) vastama kooskõlas Euroopa Keskpannga otsuse (EL) 2025/1734 kaitsemeetmete kohta seoses kesksete vastaspoolte juurdepääsuga eurosüsteemi üleölaenudele TARGETis (EKP/2025/29) (ELT L 13.8.2025) artikliga 2 rahalise usaldusväärse kaitsemeetmetega seotud nõuetele;
- f) vastama kooskõlas Euroopa Keskpannga otsuse (EL) 2025/1734 (EKP/2025/29) artikliga 3 usaldusväärse likviidsusriski juhtimise kaitsemeetmetega seotud nõuetele.

Artikkel 11

Laenu kõlblik tagatis

Päevasisene laen ja juurdepääs keskse vastaspoole laenuvõimalusele peab rajanema kõlblikul tagatisel. Kõlblik tagatis peab hõlmama sama vara, mis on kõlblik eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide jaoks, ning selle suhtes tuleb kohaldada samu hindamis- ja riskiohjamisreegleid, mis on sätestatud suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) neljandas osas.

Artikkel 12

Päevasisese laenu pikendamise menetlus

- (1) Päevasisest laenu antakse ilma intressita.
- (2) Kui artikli 10 lõikes 1 osutatud üksus ei maksa päevasisest laenu päeva lõpuks tagasi, loetakse see automaatselt selle üksuse taotluseks kasutada laenamise püsivõimalust. Kui artikli 10 lõikes 1 osutatud üksusel on rohkem kui üks peamine rahakonto või üks või mitu eriotstarbelist rahakontot, võetakse nende kontode kõiki päevalõpujääke arvesse selle üksuse poolt kasutatava laenamise püsivõimaluse summa arvutamisel. See ei ole aluseks tasumata päevasisese laenu eest tagatisena deponeeritud vara samaväärsele vabastamisele.
- (3) Kui artikli 10 lõike 2 alapunktides a, c või d nimetatud üksus ei maksa päevasisest laenu päeva lõpul mis tahes põhjusel tagasi, kohaldatakse selle üksuse suhtes järgmisi sanktsioone:
  - a) kui selle üksuse kontol on päeva lõpul negatiivne jääk esimest korda 12 kuu jooksul, kohaldatakse trahviintressi, mille määr on viis protsendipunkti kõrgem kui sellise negatiivse jäägi korral oleks laenamise püsivõimaluse intressimäär;
  - b) kui selle üksuse kontol on päeva lõpul negatiivne jääk vähemalt teist korda 12 kuu jooksul, suureneb esimese negatiivse jäägi korral kohaldatav punktis a sätestatud trahviintressi määr 2,5 protsendipunkti võrra iga sellise juhtumi kohta 12 kuu jooksul.
- (4) EKP nõukogu võib lõike 3 kohaselt määratud sanktsiooni kohaldamisest loobuda või seda vähendada, kui osaleja päevalõpu negatiivne jääk on põhjendatav vääramatul jõuga ja/või lisa 1 VIII liites määratletud TARGETi talitlushäirega.

Artikkel 12a

Keskse vastaspoole laenuvõimaluse pikendamise menetlus

- (1) Keskse vastaspoole laenuvõimaluse suhtes kohaldatav intressimäär on laenamise püsivõimaluse intressimäär.
- (2) Kui nõuetele vastav keskne vastaspool, kes ei ole eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide jaoks kõlblik vastaspool ja kellel ei ole juurdepääsu laenamise püsivõimalusele, ei tagasta päevasisest laenu päeva lõpul, loetakse seda automaatselt asjaomase nõuetele vastava keskse vastaspoole taotluseks kasutada keskse vastaspoole laenuvõimalust. Kui sellel nõuetele vastaval kesksel vastaspoolel on rohkem kui üks peamine rahakonto või üks või mitu eriotstarbelist rahakontot, võetakse nende kontode päevalõpu jääki arvesse tema kasutatava keskse vastaspoole laenuvõimaluse summa arvutamisel. See ei ole alus, et tasumata päevasisese laenu eest tagatisena eelhoiustatud vara samaväärses summas vabastada.
- (3) Kui lõikes 2 osutatud nõuetele vastav keskne vastaspool mis tahes põhjusel üleöolaenu ei tagasta, kohaldatakse kõnealuse keskse vastaspoole suhtes järgmisi sanktsioone:
  - a) kui see nõuetele vastav keskne vastaspool ei tagasta üleöolaenu esimest korda 12 kuu jooksul, kohaldatakse trahvi, mille määr on viis protsendipunkti kõrgem, kui oleks laenamise püsivõimaluse intressimäär sellise negatiivse jäägi korral;
  - b) kui see nõuetele vastav keskne vastaspool ei tagasta üleöolaenu vähemalt teist korda 12 kuu jooksul, suureneb punktis a sätestatud trahvimäär 2,5 protsendipunkti võrra täiendavalt iga negatiivse jäägi juhtumi kohta 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul.

(4) EKP nõukogu võib lõike 3 kohaselt määratud trahvi kohaldamisest loobuda või seda vähendada, kui asjaomase nõuetele vastava keskse vastaspoole üleölaenu tasumata jätmine on põhjendatav vääramatu jõuga ja/või lisa 1 VIII liites määratletud TARGETi talitlushäirega.

(5) Eesti Pank võib avaldada EKP-le ja riiklikele pädevatele asutustele nõuetele vastavale kesksele vastaspoolele antud päevasisese ja üleölaenu summa.

Artikkel 13

Päevasisese laenu andmise piiramine, peatamine, või lõpetamine

(1) Eesti Pank peatab või lõpetab juurdepääsu päevasisesele laenule, kui toimub kas või üks järgmistest probleemsetest sündmustest:

a) osaleja esmane peamine rahakonto Eesti Pangas blokeeritakse või suletakse;

b) osaleja ei vasta enam ühele või mitmele artiklis 10 sätestatud päevasisese laenu andmise nõudele;

c) Finantsinspektsioon või muu pädev asutus on võtnud vastu otsuse osaleja lõpetamise menetluse algatamise, osalejale likvideerija või samaväärse ametiisiku määramise või muu sarnase menetluse algatamise kohta;

d) Euroopa Liit on külmutanud osaleja vahendid ja/või kohaldanud muid meetmeid, mis piiravad osaleja võimalust oma vahendeid kasutada.

(2) Eesti Pank piirab, peatab või lõpetab juurdepääsu päevasisesele laenule, kui toimub kas või üks järgmistest probleemsetest sündmustest:

a) osaleja õigust toimida eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide tehingupoolena on piiratud, see on peatatud või lõpetatud;

b) nõuetele vastava keskse vastaspoole juurdepääsu keskse vastaspoole laenuvõimalusele on piiratud, see on peatatud või lõpetatud.

(3) Eesti Pank võib peatada või lõpetada juurdepääsu päevasisesele laenule, kui RKP peatab või lõpetab osaleja osalemise TARGETis mõnel lisa 1 artikli 25 lõikes 2 nimetatud alusel.

(4) Eesti Pank võib otsustada osaleja juurdepääsu päevasisesele laenule piirata, peatada või lõpetada, kui ta leiab, et osaleja selline juurdepääs toob kaasa riske ettevaatuspõhimõtete järgimisele.